

Primerjava med različnimi možnostmi za poenostavljeno čezmejno izterjavo obveznosti iz slovenske perspektive

Dr. Andrej Ekart, LL.M.

Konferenca Poenostavljena
izterjava terjatev v EU

Maribor, 24. september 2010

Sumarni postopki

Nacionalni:

- plačilni nalog po ZPP (obligatorni!) ali po ZIZ (sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine)
- Spor majhne vrednosti po ZPP

Supranacionalni:

- Uredba 1896/2006 o evropskem plačilnem nalogu (fakultativni!)
- Uredba 861/2007 o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti

Katerega izbrati?

- Ali gre za čezmejno zadevo?
- Ali je slovensko sodišče sploh pristojno? – pristojnost po Bruseljski uredbi I, razen v EuPlačNalog (posebna pristojnost za potrošnike, 6/2)
- Kje ima dolžnik premoženje?
- Zastopanje po pooblaščenju? Standardni obrazci olajšujejo položaj laikov

Opominjevalni ali mandatni postopek po EuPlačNal

- Zahlungsbefehl ali Zahlungsauftrag
- Gre za opominjevalni in ne mandatni postopek
- Tudi postopek po COVL je lahko čezmejen (praktični problemi, 146. člen ZPP, davčna št. tujega upnika ipd)

Priznanja in izvršitev slovenskih odločb, izdanih v nacionalnih postopkih

- Bruseljska uredba I (32.-56. člen BU I) - 44/2001
- Uredba o evropskem izvršilnem naslovu – 805/2004 glede nespornih zahtevkov

Kako po Uredbi Bruselj I?

Država izvora	Država izvora	Država izvršbe	Država izvršbe
1. Izdaja izvršilnega naslova	2. Potrdilo o izvršljivosti (54. člen)	3. Razglasitev izvršljivosti (eksekvatura)	4. Dejanska izvršba

Kako po Uredbi o evropskem izvršilnem naslovu? Odprava eksekvatur

Država izvora	Država izvora	Država izvršbe	Država izvršbe
1. Izdaja izvršilnega naslova	2. Izdaja potrdila o evropskem izvršilnem naslovu		3. Dejanska izvršba

Primerjava izvršbe po UEIN in BU I – prednosti za upnika gredo v breme dolžnika

- Upnik izbira postopek
- Hkratna izvršba v več državah članicah - več izvodov
- Standardni obrazci omiljujejo jezikovni problem v EU in olajšujejo izvršbo obrestnih zahtevkov
- Razlogi za zavrnitev potrditve kot EIN so omejeni (ni ugovora javnega reda, eksekvatura v državi izvora)
- Neupravičena potrditev = logistični problemi (predlog za razveljavitev v državi izvora, predlog za prekinitev izvršbe v državi izvršbe)

Supranacionalni postopki – EuPlačNalog, EuSMV

Vprašljiva kakovost prevodov:

- vloga ali predlog (application, Antrag)
- Zavrnitev ali zavrženje (Zurückweisung)
- Strokovnjak ali izvedenec
- Null and void = nično ali tudi neveljavno

EuPlačNalog in EuSMV – skupne značilnosti

- ukinitvev preverjanja javnega reda
- Fakultativne narave
- “Eksekvatura” se podeli že v državi izvora in učinkuje v vseh državah članicah – sodna odločba + potrdilo
- Minimalni standardi vročanja* – da se zagotovi pravica do izjave (+ upoštevanje pravil BU I o pristojnosti)
- Standardni obrazci (olajšujejo razumevanje vsebine sodne odločbe, npr. zakonske zamudne obresti)
- Vsa pravna sredstva se uveljavljajo v državi izvora
- načelo države izvora - v državi izvršbe se lahko uveljavlja zgolj ugovor nezdržljivosti ali predlaga prekinitvev/omejitvev izvršbe

Uredba o evropskem plačilnem nalogu – razlike do nacionalnega

- Verodostojna listina?
- Podaja tožnikove častne izjave, da so vsi podatki točni
- Uporaba standardnih obrazcev (razen COVL)
- Celoviti pravni pouki – plačaj ali ugovarjaj; plačilni nalog je bil izdan izključno na podlagi upnikovih podatkov (tega po ZPP ni)
- možnost anticipiranega umika predloga v primeru ugovora
- Rok za ugovor 30 dni za neobrazložen ugovor (v SLO 8 dni za obrazložen)
- Ustavitev postopka, če je ugovor vložen, in prehod na nacionalni postopek
- Ni obveznega zastopanja – problem pooblaščenca za prejem pisanj po 146. ZPP
- Zgolj za čezmejne zadeve
- Avtomatična izdaja potrdila (o izvršljivosti) – drugace po ZPP

Uredba o evropskem plačilnem nalogu – implementacija v slovenskem pravu

- oblika vložitve predloga za izdajo EPN (papirna ali elektronska oblika) – napačna sporočila SLO

Pristojnost:

- stvarna (pristojno je okrajno ali okrožno sodišče, tudi delovno) – napačna sporočila SLO Evropski komisiji
- krajevna (6. člen UEPN, 4. člen USMV) – ni centralnega sodišča, določbe ZPP
- funkcionalna pristojnost (sodnik ali strokovni sodelavec ali avtomatična obdelava) – avtomatične obdelave ni – ni množičnih primerov

Uredba o evropskem plačilnem nalogu – implementacija v slovenskem pravu

- način vročanja naloga – *Beurteilingsnormen*
- pristojnost in pravno sredstvo za ponovno preučitev v izrednih primerih
- sankcije za namerno neresnično izjavo tožnika
- prenos na običajni civilni postopek – razveljavitev ali ohranitev v veljavi in odločanje o tem v sodbi?
- pravna sredstva tožnika in toženca zoper odločitev sodišča o ugovoru
- pravna sredstva dolžnika v državi izvršbe
- postopek uveljavljanja ugovora že plačane terjatve (22. čl.) in predloga za omejitev ali odlog izvršbe

Uredba o postopku v sporih majhne vrednosti – značilnosti

- Uporaba standardnih obrazcev
- Pisnost postopka – glavna obravnava ni obvezna - pisne izjave prič
- Ni obveznega odvetniškega zastopanja – vprašanje pooblaščenca za prejem pisanj po 146. člen ZPP?
- Uporaba videokonferenčne tehnologije
- Nasprotna tožba višja od 2.000 EUR?
- Instrukcijski roki za sodišče, podaljšljivi prekluzivni za stranke
- Neposredne določbe o vročanju (po pošti s povratnico) + minimalni standardi vročanja

Uredba o postopku v sporih majhne vrednosti – značilnosti

- Prevodi se presoja po uredbi o vročanju
- Izvršljivost pred pravnomočnostjo (brez varščine) – pozor, ob upoštevanju pravice do izjave!!
- prepoved *cautio auctoris*
- Stroški – korigirano načelo uspeha (neupravičeni ali nesorazmerni)
- Izvršitev brez eksekvatur; možnost odloga izvršbe
- Ugovor nezdržljivosti v državi izvršbe + pravna sredstva izvršilnega prava v državi izvršbe

USMV – implementacija v slovenskem pravu (subsidiarna uporaba lex fori)

- Stvarna pristojnost (pristojno je okrajno ali okrožno sodišče, tudi delovno)
- krajevna pristojnost (4. člen USMV) – po ZPP
- oblika vložitve tožbe v SMV (papirna ali elektronska oblika) – napačna sporočila SLO
- Eno ali večinstančen postopek – pravna sredstva zoper sodbo po nacionalnem (pritožba) in avtonomnem pravu
- pravila o podaljšanju roka za dopolnitev ali popravo vloge
- Pravna sredstva v državi izvršbe: predlog za zavrnitev ali odlog, pravna sredstva po ZIZ

Pogled naprej

- Smiselnost minimalističnega pristopa?
- Napačna sporočila držav članic
- Jezikovna problematika – neustrezni prevodi
- Naglo kopičenje evropskih procesnih uredb
- Nekonsistentnost uredb